

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 16.08.2023
Sayı: 13

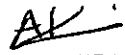

Aykut KAYA
Antalya Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Umumi Hıfzıssıhha Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte Başkanlığınıza sunulmuştur. 8.08.2023

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Aykut KAYA
Antalya Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih: 1 Ekim 2023	Esas No: 2/1531

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
15 Ağustos 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
15 Ağustos 2023
No: 1268383

GENEL GEREKÇE

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu 136. maddesi uyarınca erkek ve kadından her biri “evlenmeye engel hastalığının bulunmadığını gösteren sağlık raporunu evlendirme memurluğuna vermek zorundadır.” 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun 122. maddesi uyarınca ise “evlenecek erkek ve kadınlar evlenmeden evvel tıbbi muayeneye tabidir. Bu muayenenin sureti icrası ve teferrüatı hakkında Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelik neşrolunur.” Aynı kanunun 123 ve 124. Maddeleri uyarınca evlenmeye engel olan bulaşıcı hastalıklar sıralanmıştır. Bunlar Gonore (bel soğukluğu), Sifiliz (frengi), Şankroid (yumuşak şankr), Lepra (cüzzam) ve Tüberkülozdur. Evlenme engeli teşkil etmeyen bulaşıcı hastalıklar ise Hepatit B, Hepatit C ve HIV/AIDS’dir.

Yeni gelişmeler ışığında kanunda sayılan hastalıkların güncellenmesi ve özellikle evlilik öncesi zorunlu test istenen ve evliliğe engel teşkil edecek yeni hastalıkların kanun metnine işlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda genetik bir hastalık olan SMA (Spinal Muskuler Atrofi) ülkemizde giderek artan sayıda görülmekte olup Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’nın Ocak 2023 tarihli açıklamasına göre binden fazla SMA hastamız vardır. Akraba evlilikleriyle daha çok ortaya çıkan SMA’nın taşıyıcı sıklığına baktığımız zaman ülkemizde her 30 ila 40 kişiden biri SMA taşıyıcısıdır ve ortalama akraba evlilik oranı ise yüzde 25-26’dır. Ailelerin manevi olarak büyük zorluklarla karşı karşıya kaldığı SMA hastalığı, ekonomik olarak da ailelerimizi çaresiz bırakmaktadır. Tedavi masraflarını karşılayamayan aileler valiliklerden izin alarak sosyal medyadan açtıkları hesaplar üzerinden bağış yoluyla kampanya yürüterek SMA hastası bebeklerini ABD, Avrupa ve Körfez Ülkelerine tedaviye göndermeye çalışmaktadır. Tek seferlik verilen bu ilacın maliyeti ise 2 ila 3 milyon dolar arasındadır. 25/6/2023 tarihli resmi gazetede yayınlan Sağlık Uygulama Tebliği’nde (SUT) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ uyarınca SMA Tip 1 ilaçlarının, çocuk nörolojisi uzman hekimlerinin reçeteleri ile Sosyal Güvenlik Kurumu’nun (SGK) belirleyeceği 3. basamak hastanelerce reçete edilince ödeneceği; SMA Tip 2 ve 3 hasta çocuklarda ise en az birisi çocuk nöroloji uzmanı olacak şekilde ve ortopedi, travmatoloji, beyin veya sinir cerrahisi uzmanı olmak üzere 3 hekimli sağlık kurulu raporuyla ilaçlarının ödeme kapsamında olacağı belirlenmiştir. Öte yandan SMA testi fiyatı özel hastane ve laboratuvarlarda 1500-2000 TL arasındadır. Oysa hastalığın tedavisinde kullanılan ilaçlar milyon dolarlar olarak açıklanmaktadır. Evlilik öncesi yapılan zorunlu testler arasına SMA testi eklenerek hastalığın önceden tespiti yapılabilecektir. Kanun teklifimiz ile SMA hastalığının ortadan kaldırılması ile hem ailelerin yaşadığı drama son vermek hem de ülke ekonomisinin büyük bir yükten kurtulması amaçlanmıştır.

Rahim ağzı kanseri dünyada kadınlarda en sık görülen üçüncü kanser türü olup Dünya Sağlık Örgütü (DSO) tarafından her yıl rahim ağzı kanseri nedeniyle 300 binin üzerinde kadının hayatını kaybettiği ve kanseri yüzde 100 engelleyen bir aşının olduğunu açıklamıştır. Ülkemizde Human Papilloma Virüsü (HPV) taraması ücretsiz olarak yapılmakta olup HPV aşısı ücretsiz değildir. Türkiye’de 5 kadından birinde görüldüğü halde kadınların HPV aşısına ulaşımı önünde ciddi engeller bulunmaktadır. Üç doz yapılması gereken aşının ücreti çok sık zamlanmakta olup gelen son zamlarla birlikte yaklaşık 3 bin liranın üzerine çıkmıştır. Rahim ağzı kanseri ve diğer enfeksiyonların önlenmesi amacıyla uzmanlar, 9-14 yaş grubu çocukların henüz HPV virüsüne maruz kalmadan HPV aşısı olmasını önermektedir. Ancak herhangi bir yaş kısıtı olmadan uzmanların gerekli gördüğü her durumda HPV aşısı uygulanabilmektedir. Kanun teklifimiz ile herkese HPV aşısının ücretsiz olarak yapılmasının önü açılırken 9-14 yaş arası çocukların HPV aşısı olma hususu ulusal aşı programına dahil edilmesi amaçlanmaktadır.

Öte yandan Akdeniz anemisi olarak da bilinen talasemi hastalığı özellikle çocuklarda büyüme gelişimini geriletien, ilerleyen yaşlarda kalp sorunlarına bağlı ölüm riski doğuran bir genetik bir hastalıktır. Genetik bir hastalık olması nedeniyle taşıyıcı ebeveynlerin evlilik öncesinde test yaptırmaları çocukların talasemi ile doğma riskini azaltacaktır. Türkiye’de yaklaşık 1.400.000 taşıyıcı birey olduğu, net çocuk ve yetişkin dahil 5.000 civarında talasemi hastası olduğunu tahmin edilmektedir. Evlilik öncesi hemoglobin elektroforezi zorunlu kan testinin yapılması, taşıyıcı olduğu saptanan ebeveynlerin çocuk sahibi olmadan önce tanı merkezlerine yönlendirilmeleri hastalığın ortadan kaldırılması ve önlenmesinde etkili olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 1593 Sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunda yapılacak değişiklikle evlenecek çiftlerin SMA ve Talesemi tarama testi yaptırmaları zorunlu hale getirilmektedir.

MADDE 2- Madde ile HPV aşısının 9-14 yaş arası çocuklarda ulusal aşı programına dahil edilmesi ve talep halinde herkese ücretsiz olarak HPV aşısı yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

UMUMİ HIFZISSİHHA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 1593 Sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunun 122'nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Evlenecek çiftlerden diğer testlerin yanı sıra SMA TİP-1, TİP-2, TİP-3 ve Talesemi tarama testi istenir. Test sonucuna göre çiftlerden birinin ya da her ikisinin taşıyıcı olduklarının tespit edilmesi halinde, çiftlerin evlenmelerine IVF (Tüp Bebek) yöntemiyle çocuk sahibi olmalarını taahhüt etmeleri şartıyla izin verilir. Tedavi giderleri Sağlık Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenir.”

MADDE 2- 1593 sayılı Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Human Papilloma Virüs (HPV) aşısı Sağlık Bakanlığı tarafından öncelikli olarak 9-14 yaş aralığında kız çocukları olmak üzere, hâlihazırda yürütülen ulusal taramanın yanında herkes için ulaşılabilir şekilde ücretsiz olarak uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.